

Έκθεση Πεπραγμένων της Ένωσης Διοικητικών Δικαστών περιόδου από 10/2/2019 – 7/2/2020

Η ελεγχόμενη περίοδος από 10/2/2019 έως 7/2/2020 υπάγεται, όπως και οι αμέσως προηγούμενες, σε μια μεταβατική εποχή για τη διοικητική δικαιοσύνη κατά την οποία στη βάση εκείνου του δικονομικού πλαισίου που κατέστησε απρόσιτη τη διοικητική δικαιοσύνη για τους πολλούς, σχεδιάζονται και υλοποιούνται νέες δέσμες μέτρων φανεράς ή καλυμμένης υποβάθμισης του δικαιώματος πρόσβασης στα διοικητικά δικαστήρια. Την περίοδο αυτή η Ένωση Διοικητικών Δικαστών παρενέβη θεσμικά στο μέτρο των δυνατοτήτων της σε όλες τις διαδικασίες, προβάλλοντας τις δικές της θέσεις, οι οποίες, ως επί το πλείστον εμφορούνται από αντίθετη λογική.

Α΄. Δικονομικά δικαιώματα των πολιτών – Βελτίωση συνθηκών απονομής της διοικητικής δικαιοσύνης

Η Ένωση Διοικητικών Δικαστών κατά την ελεγχόμενη περίοδο ενέμεινε στη διεκδίκηση της βελτίωσης της δικονομικής θέσης των πολιτών και των εν γένει συνθηκών απονομής της διοικητικής δικαιοσύνης.

Στην εφ' όλης της ύλης συνάντησή μας με τον Υπουργό Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Κωνσταντίνο Τσιάρα στις 2/10/2019 παρουσιάσαμε, μεταξύ άλλων, τις γενικές μας θέσεις αναφορικά με την περιορισμούς πρόσβασης στα διοικητικά δικαστήρια κατηγοριών πολιτών, λόγω της πληθώρας δικονομικών και λοιπών προσκομμάτων που έχουν θεσπιστεί την τελευταία δεκαετία, ενώ θέσαμε διάφορες προτάσεις για τη βελτίωση της απονομής της διοικητικής δικαιοσύνης, ενώ εμείναμε στη διαχρονική θέση της Ένωσης υπέρ της διεύρυνσης των πολυμελών συνθέσεων.

Σε όσες περιπτώσεις αναλήφθηκε νομοθετική πρωτοβουλία για ζητήματα που άπτονται της Διοικητικής Δικαιοσύνης τοποθετηθήκαμε και αποτυπώσαμε δημόσια τις θέσεις μας.

Κατά τη συζήτηση στη Βουλή των Ελλήνων του πολυνομοσχεδίου «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (το οποίο τελικά κατέστη ο ν. 4635/2019) εκφράσαμε τις επιφυλάξεις μας για τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της ηλεκτρονικής κατάθεσης δικογράφων και της ηλεκτρονικής διενέργειας των επιδόσεων από 1/1/2021 (άρθρο 76) αφενός λόγω των δυσχερειών που αντικειμενικά θα προκληθούν σε κατηγορίες πολιτών που δεν έχουν τη δυνατότητα χρήσης σύγχρονων τεχνολογιών ή δεν είναι εξοικειωμένοι με αυτές, αφετέρου λόγω της πιθανότητας κινδύνων διαρροής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των διαδίκων ή τρίτων, τέλος ενόψει και των σοβαρών υλικοτεχνικών ελλείψεων που παρουσιάζουν οι γραμματείες των Διοικητικών Δικαστηρίων (προτείναμε να καθιερωθεί διαζευκτική ευχέρεια χρήσης της ηλεκτρονικής ή της έντυπης μορφής).

Στις 30/10/2019, και παρότι η κλήτευσή μας στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης της Βουλής των Ελλήνων δεν έγινε με τρόπο που να συνάδει στην κοινοβουλευτική δεοντολογία, υποβάλαμε πάντως στη Βουλή των Ελλήνων έγγραφο υπόμνημα με τις θέσεις μας σχετικά με το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη «Περί διεθνούς προστασίας και άλλες διατάξεις» (που στη συνέχεια κατέστη ο ν. 4636/2019). Ιδίως τονίσαμε την αντίθεσή μας στη μεταφορά της αρμοδιότητας εκδίκασης των αιτήσεων ακύρωσης κατά των πράξεων των Ανεξάρτητων επιτροπών Προσφυγών στο διοικητικό πρωτοδικείο καθώς και με την κατανομή της κατά τόπο αρμοδιότητας μόνο στα διοικητικά πρωτοδικεία Αθήνας και Θεσσαλονίκης.

Ζητήσαμε επανειλημμένα (και στην συνάντησή μας με τον κ. Υπουργό) την προώθηση στη Βουλή των Ελλήνων του νέου Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ΚΟΔΚΔΛ), τον οποίο επεξεργάστηκε η νομοπαρασκευαστική επιτροπή που συγκροτήθηκε με την 11062/2017 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και στην οποία η Ένωσή μας συμμετείχε δια των κ.κ. Παναγιώτη Δανιά και Βασίλη Φαϊτά.

Ενόψει, εξάλλου, του ότι σε επιστημονικό συνέδριο ανακοινώθηκε ότι συγκροτείται επιτροπή για τη σύνταξη Κώδικα Δεοντολογίας Διοικητικών Δικαστών εκφράσαμε τις επιφυλάξεις μας για την αναγκαιότητα σύνταξης ενός τέτοιου «ηπίου δικαίου» κειμένου, καθόσον, κατά την άποψή μας, τα

δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των δικαστικών λειτουργιών προσδιορίζονται στο Σύνταγμα και σε τυπικούς νόμους, ιδίως στον Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών, η όποια δε δημόσια συζήτηση σχετικά με θεμιτούς περιορισμούς και δεσμεύσεις που μπορεί να έχουν οι δικαστές, ως εκ του λειτουργήματός τους, ή με την έκταση του δικαιώματός τους να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους, δεν μπορεί παρά να γίνεται στο πλαίσιο τροποποίησης των ανωτέρω κειμένων και ιδίως του εν λόγω Κώδικα. Πολύ περισσότερο θεωρούμε παντελώς αδικαιολόγητη τη σύνταξη Κώδικα Δεοντολογίας που θα αφορά μόνο τους διοικητικούς δικαστές και όχι τους υπόλοιπους.

Τέλος, σε συνάντηση με εκπρόσωπο της Υπηρεσίας Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα της λειτουργία της υπαγόμενης στο Διοικητή της ΑΑΔΕ Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών (ΔΕΔ), στην οποία για την Ένωσή μας παρέστη ο κ. Νικόλαος Δρακόπουλος, μέλος του ΔΣ της Ένωσης, εκφράσαμε τη διαπίστωσή μας ότι η μείωση των φορολογικών υποθέσεων στα διοικητικά δικαστήρια δεν είναι αποτέλεσμα καλής λειτουργίας της ΔΕΔ (όπου το 80% των προσφυγών απορρίπτονται σιωπηρά και πάντως η ΔΕΔ κατά κανόνα δεν επιλύει δυσχερή νομικά θέματα), αλλά της ίδιας της ενδικοφανούς διαδικασίας που αποτελεί πρόσκομμα πρόσβασης στη Δικαιοσύνη.

Β'. Ασφαλιστικό – Συνταξιοδοτικό

Και κατά την ελεγχόμενη περίοδο η Ένωσή μας συνέχισε να αναδεικνύει τις συνέπειες από τις ανατροπές θεμελιωδών κατακτήσεων της Κοινωνικής Ασφάλισης και ιδίως από τη δραματική μείωση των συντάξεων των δικαστικών λειτουργιών.

Ήδη, εξάλλου, ενόψει της 1880/2019 απόφασης της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας με την οποία κρίθηκαν αντισυνταγματικές διατάξεις του ν. 4387/2016, μεταξύ των οποίων και το άρθρο 39, σύμφωνα με την οποία η εισφορά στο ΕΤΑΑ (Τομέας Νομικών) θα υπολογίζεται ως ποσοστό του συνολικού εισοδήματος (ως αποτέλεσμα της ρύθμισης αυτής οι ασφαλισμένοι προ του 1993 δικαστικοί λειτουργοί από 1/1/2017 έπαυσαν να καταβάλουν εισφορές στο ΕΤΑΑ), συζητάμε με τις άλλες ενώσεις τις

δυνατότητες που υπάρχουν για να διεκδικηθεί νομοθετική ρύθμιση συνέχισης της ασφάλισης στον εν λόγω ασφαλιστικό φορέα των ασφαλισμένων προ του 1993 συναδέλφων. Στις 5/2/2019 η κ. Αγγελική Λαϊνιώτη, Πρόεδρος της Ένωσης, συμμετείχε σε συνάντηση των Προέδρων όλων των δικαστικών ενώσεων για το ζήτημα αυτό, το οποίο είναι σε εξέλιξη.

Γ'. Μισθολογικό

Η Ένωση Διοικητικών Δικαστών, είχε αμφισβητήσει από την πρώτη στιγμή τη συνταγματικότητα των διατάξεων του άρθρου 236 του ν. 4389/2016 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο ένατο παρ. 1 του ν. 4393/2016) και του άρθρου 161 του ν. 4472/2017), κατά το μέρος που επέβαλαν και διατήρησαν αντίστοιχα την αναστολή των μισθολογικών ωριμάνσεων και προαγωγών των δικαστικών λειτουργών για την χρονική περίοδο από 1/1/2017 έως 31/12/2018. Μετά την έκδοση της 209/2018 απόφασης του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, η κρίση της οποίας ήταν ταυτόσημη με τις θέσεις της Ένωσης, απαιτήσαμε α) να υπολογιστούν οι μισθολογικές ωριμάνσεις και προαγωγές από 1/1/2017 έως 31/12/2018 και να καταβληθούν άμεσα σε όλους τους δικαιούχους τα σχετικά αναδρομικά και β) να αναμορφωθεί άμεσα ο μισθός μας με προσμέτρηση για τον υπολογισμό και τη χορήγηση των μισθολογικών ωριμάνσεων και μισθολογικών προαγωγών από 1/1/2019, ως ωφέλιμου του χρόνου που διανύθηκε στο διάστημα της αναστολής.

Η προηγούμενη κυβέρνηση κάτω από τις επίπονες και συντονισμένες προσπάθειες όλων των δικαστικών ενώσεων δεσμεύθηκε να υλοποιήσει το δεύτερο αίτημά μας (της αναμόρφωσης του μισθού μας με προσμέτρηση ως ωφέλιμου του χρόνου του διαστήματος της αναστολής) και μάλιστα με ορίζοντα τον Μάιο του 2019, πλην όμως δεν υλοποίησε την υπόσχεση αυτή. Η Πρόεδρος και ο Γενικός Γραμματέας της Ένωσης έτσι και αλλιώς παρακολουθήσαμε συνεχώς την πορεία των δύο αιτημάτων με συνεχείς επισκέψεις στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Τα κυριότερα προβλήματα ήταν η υποβολή ορισμένων ενστάσεων από συγκεκριμένη υπηρεσία του Υπουργείου περί της νομιμότητας της της προσμέτρησης ως ωφέλιμου του χρόνου της αναστολής

για τον υπολογισμό των εν λόγω παροχών για το διάστημα από 1/1/2019, αλλά και η ανάθεση της έκδοσης των σχετικών πράξεων σε έναν μόνο υπάλληλο.

Οι συνεχείς μας παρεμβάσεις (και στον νέο Υπουργό Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Κωνσταντίνο Τσιάρα) για την επίσπευση της έκδοσης των πράξεων χορήγησης των σχετικών παροχών ευοδώθηκαν με μεγάλη – αδικαιολόγητη – καθυστέρηση από μέρους της Πολιτείας όσον αφορά για το χρονικό διάστημα από 1/1/2019 και εφεξής (με αυτονόητη καταβολή των σχετικών αναδρομικών από 1/1/2019). Ήδη έχουν εκδοθεί πράξεις χορήγησης του χρονοεπιδόματος για το χρονικό διάστημα από 1/1/2019 σχεδόν για όλους τους συναδέλφους, ενώ εκδίδονται σταδιακά και οι αντίστοιχες πράξεις για τις μισθολογικές προαγωγές.

Αναφορικά με τις αξιώσεις των αναδρομικών, ενόψει του ότι έως τον Σεπτέμβριο του 2019 δεν διαφαινόταν στον ορίζοντα λύση, συντάξαμε και χορηγήσαμε σε όλα τα μέλη μας σχέδιο σχετικής αγωγής. Σημειώνεται ότι πριν εκπνεύσει το έτος 2018 είχαμε συντάξει και αποστείλει επίσης σε όλα τα μέλη μας σχέδιο διακοπής της παραγραφής.

Παράλληλα όμως συνεχίσαμε την πίεση προς τη νέα κυβέρνηση και στις 5/11/2019 οι Πρόεδροι όλων των δικαστικών ενώσεων συναντήθηκαν για τη διευθέτηση του συγκεκριμένου ζητήματος με τον Υφυπουργό Δημοσιονομικής Πολιτικής κ. Θεόδωρο Σκυλακάκη. Ο τελευταίος πρότεινε να καταβληθούν τα σχετικά ποσά στους δικαιούχους σε μία δόση τον Ιανουάριο του έτους 2021, καθόσον, όπως είπε, «δεν υπάρχει δημοσιονομικός χώρος» για ικανοποίησή μας το έτος 2020.

Η Ένωσή μας διαφώνησε με την μακρά προθεσμία που μας ζητήθηκε, καθόσον το Υπουργείο γνωρίζει την αξίωσή μας ήδη από το 2018, το νομικό θέμα έχει επιλυθεί αμετάκλητα από το Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος και τα ποσά είναι μικρά για τα μεγέθη του μισθολογικού κόστους που βαρύνει το Δημόσιο. Και με δελτίο τύπου στις 27/11/2019 εκφράσαμε δημοσίως την αντίθεσή μας στην κωλυσιεργία της κυβέρνησης επί της συγκεκριμένης αξίωσής μας.

Η παραπάνω διαφωνία δεν σήμαινε ασφαλώς ότι θα αδιαφορούσαμε για τις διαδικασίες υλοποίησης έστω και τόσο καθυστερημένα της ως άνω δέσμευσης. Έτσι ανταποκριθήκαμε στο αίτημα της αρμόδιας υπηρεσίας του

Υπουργείου Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, και προς διευκόλυνση της προώθησης σχετικής διάταξης (περί ρύθμισης δηλαδή της καταβολής των αναδρομικών σε μία δόση τον Ιανουάριο του έτους 2021), αφενός υπολογίσαμε ακριβώς τη σχετική δαπάνη για το Δημόσιο, αφετέρου είμαστε σε επαφή με την αρμόδια υπηρεσία που προετοιμάζει τη διάταξη προσπαθώντας η τελευταία να ορίζει το χρόνο καταβολής των αναδρομικών με τον όρο «το αργότερο τον Ιανουάριο του 2021» (αντί για τον « Ιανουάριο του 2021»). Διαφαίνεται ότι η σχετική διάταξη θα προωθηθεί προς ψήφιση τον επόμενο μήνα. Ασφαλώς καθέννας μας θα αξιολογήσει αν θα επαναπαυθεί στην ανωτέρω δέσμευση της κυβέρνησης ή αν θα προσχωρήσει σε αγωγή.

Από την άλλη μετά την νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας σχετικά με τη συνταγματικότητα της κατάργηση των επιδομάτων εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και του επιδόματος αδείας για κατηγορίες δημοσίων υπαλλήλων θεωρήσαμε αλυσιτελή την σύνταξη υποδείγματος αγωγής για τη διεκδίκηση αναδρομικών ποσών τέτοιων επιδομάτων.

Προς το σκοπό, εξάλλου, αντιμετώπισης του διαχρονικού προβλήματος της έγκαιρης απόδοσης των δαπανών των δικαστών για τη μετακίνησή τους σε μεταβατικές έδρες (οι οποίες έως σήμερα αποδίδονται με πολύ μεγάλη καθυστέρηση) ενεργήσαμε εντατικά και πετύχαμε την ψήφιση της διάταξης του άρθρου 25 του ν. 4596/2019 με την οποία η σχετική διαδικασία αλλάζει. Το Ταμείο Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτηρίων θα επιχορηγεί ετησίως τα δικαστήρια εκάστης Εφετειακής Περιφέρειας για να καλύπτονται άμεσα οι δαπάνες μετακίνησης δικαστών και δικαστικών υπαλλήλων.

Τέλος, ζητήσαμε από το συναρμόδιο Υπουργείο Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων να ενεργήσει για την έκδοση ΚΥΑ που θα ορίζουν αμοιβή για τους δικαστές που συμμετέχουν σε πειθαρχικά συμβούλια. Ο τότε Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου κ. Γεώργιος Σάρλης, ο οποίος δέχθηκε ότι είναι εύλογη η αξίωσή μας, μας ζήτησε, προκειμένου να επιταχύνουμε τη διαδικασία (και παρότι δεν αυτό δεν είναι δική μας ευθύνη αλλά του Κράτους), να συγκεντρώσουμε όλες τις υπηρεσίες όπου διοικητικοί δικαστές ασκούν τέτοια καθήκοντα. Ανταποκρινόμενοι, συντάξαμε άμεσα σχετικό κατάλογο και τον παραδώσαμε στο Υπουργείο. Πλην όμως λίγες ημέρες μετά με έκπληξη λάβαμε έγγραφη ρητή μονολεκτική απόρριψη από το Υπουργείο του αιτήματός μας σχετικά με την αξίωσή μας να προβλεφθεί η εν

λόγω αμοιβή. Επειδή, ωστόσο, βρισκόμασταν λίγες ημέρες πριν από τις βουλευτικές εκλογές της 7^{ης} Ιουλίου 2019 θεωρήσαμε αλυσιτελές να κάνουμε κάποια άλλη άμεση ενέργεια πριν θέσουμε εκ νέου το ζήτημα στο νέο Υπουργό που θα αναλάμβανε. Και πράγματι κατά τη συνάντησή μας με τον κ. Κωνσταντίνο Τσιάρα στις 2/10/2019 του θέσουμε και το ζήτημα αυτό. Ωστόσο, έως σήμερα η νέα ηγεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν έχει προβεί σε κάποια ενέργεια ως προς το συγκεκριμένο ζήτημα.

Δ'. Φορολογική μεταχείριση διαφόρων ζητημάτων μας

Κατόπιν επίμονων και συντονισμένων ενεργειών των δικαστικών ενώσεων πετύχαμε τη διάταξη που περιλήφθηκε στο άρθρο 52 του ν. 4607/2019 με την οποία αφενός αποσαφηνίστηκε ότι η εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης για τα εφάπαξ χρηματικά ποσά που καταβλήθηκαν στους δικαστές βάσει του άρθρου 14 του ν. 4575/2018 και της οικ.2/88419/ΔΕΠ/4.12.2018 Κ.Υ.Α., όπως είχε οριστεί από το άρθρο 86 του ν. 4582/2018, δηλαδή με συντελεστή 20%, περιλαμβάνει και την ειδική εισφορά αλληλεγγύης και αφετέρου ρυθμίστηκε το θέμα της ισότιμης φορολογικής μεταχείρισης των αναδρομικών που καταβλήθηκαν στους δικαστές βάσει δικαστικών αποφάσεων ή πρακτικών Τριμελών Επιτροπών του ΝΣΚ, ανεξάρτητα από το φορολογικό έτος απόκτησης των εν λόγω εισοδημάτων, με αυτά που καταβλήθηκαν βάσει του άρθρου 14 του ν. 4575/2018 και της οικ.2/88419/ΔΕΠ/4.12.2018 Κ.Υ.Α. Δηλαδή, τα χρηματικά ποσά που μας καταβλήθηκαν για την παραπάνω αιτία με δικαστικές αποφάσεις, όποτε και αν εισπράχθηκαν, φορολογούνται με συντελεστή 20% και δεν υπόκεινται σε ειδική εισφορά αλληλεγγύης.

Εξάλλου, κατόπιν συντονισμένων ενεργειών των δικαστικών ενώσεων εκδόθηκε στις 24/6/2019 εγκύκλιος του Διοικητή της ΑΑΔΕ με την οποία δόθηκαν προς όλους του αρμόδιους οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 52 του ν. 4607/2019. Έτσι όσοι συνάδελφοι, έχοντας εισπράξει τα αναδρομικά με δικαστικές αποφάσεις ή πρακτικά του ΝΣΚ εντός των ετών 2016 και 2017, είχαν ήδη καταβάλει επιπλέον (πέραν του 20%) φόρο,

εντάχθηκαν στην προβλεπόμενη διαδικασία επιστροφής του επιπλέον αυτού φόρου.

Ε΄. Υπηρεσιακά δικαιώματα των δικαστών

Και κατά την ελεγχόμενη χρήση επιμείναμε την κάλυψη όλων των κενών οργανικών θέσεων διοικητικών δικαστών και δικαστικών υπαλλήλων.

Στις 26/3/2019, εξάλλου, κατόπιν πρωτοβουλίας της Ταμίας της Ένωσης κ. Βανέσσας – Παναγιώτας Ντέγκα, Πρωτοδίκη ΔΔ και εν συνεχεία απόφασης του ΔΣ, θέσαμε υπόψη του Εποπτεύοντος την Κεντρική Οργανωτική Επιτροπή του Πληροφοριακού Συστήματος κ. Ιωάννη Συμεωνίδη, Αντεπιτρόπου (ήδη Επιτρόπου) των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, την ανάγκη παραμετροποίησης των απαραίτητων τεχνικών δεδομένων λειτουργίας του ΟΣΔΔΥ ΔΔ ώστε: α) στις περιπτώσεις των υποθέσεων μονομελούς σύνθεσης στις διαφορές ουσίας, καθώς και στις υποθέσεις επί ακυρωτικών διαφορών, ο δικαστής να εμφανίζεται στο Σύστημα ότι χρεώνεται την υπόθεση την ημέρα που πράγματι του εγχειρίζεται η δικογραφία (κατ' αντιστοιχία αυτού που εφαρμόζεται για τις υποθέσεις τριμελούς σύνθεσης στις διαφορές ουσίας) και β) να μην προσμετράται ο μήνας Αύγουστος για τον υπολογισμό του χρόνου που μεσολαβεί ως την έκδοση απόφασης. Το αίτημα της Ένωσης αντιμετωπίστηκε με κατανόηση από τον κ. Συμεωνίδη. Ενόψει δυσκολιών προσαρμογής εκ μέρους της αναδόχου εταιρείας των οικείων τεχνικών δεδομένων (που σχετίζονται προφανώς με οικονομικούς λόγους), αναμένουμε οι Επιθεωρητές κατά τον υπολογισμό του οκταμήνου να αφαιρούν το χρόνο κατά τον οποίο δεν είχε ακόμη εγχειριστεί πράγματι η δικογραφία στον δικαστή, καθώς και το μήνα Αύγουστο.

Την ελεγχόμενη περίοδο αντιμετωπίσαμε απaráδεκτες, κατά την άποψή μας, αξιώσεις εκ μέρους θεσμικών οργάνων των δικηγόρων που αφορούσαν τη συμμετοχή των δικηγορικών συλλόγων στη διαδικασία της επιθεώρησης των δικαστικών λειτουργιών, την ανάθεση ρόλου σε αυτούς κατά τις διαδικασίες υπηρεσιακής εξέλιξης και μεταβολής των δικαστικών λειτουργιών και τη συμμετοχή τους στη διοίκηση των δικαστηρίων. Ιδίως με την παρέμβασή μας στο 14^ο Πανελλαδικό Συνέδριο των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας που διοργανώθηκε στις Σέρρες στις 19 - 21/4/2019

αποδομήσαμε τη σχετική επιχειρηματολογία. Με επιστημονικά επιχειρήματα καταδείξαμε ότι βασικό συστατικό της ανεξαρτησίας του δικαστή να μην εμπλέκεται όργανο εκτός της δικαστικής λειτουργίας στην επιθεώρησή του, ότι δεν διασφαλίζεται αντικειμενικά η ελεύθερη ψήφος του δικαστή όταν ξέρει ότι το θεσμικό όργανο του δικηγόρου που έχει διορίσει κάποιος από τους διαδίκους θα εκφράσει γνώμη για την υπηρεσιακή του κατάσταση, ότι η υπηρεσιακή μεταβολή του δικαστικού λειτουργού πρέπει να γίνεται επί τη βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, τέλος δε ότι το αυτοδιοίκητο των δικαστηρίων είναι εγγύηση της δικαστικής ανεξαρτησίας. Από την άλλη τονίσαμε για μία ακόμη φορά ότι η κοινή δράση δικαστών και δικηγόρων, δικαστικών ενώσεων και δικηγορικών συλλόγων αφορά την υπεράσπιση των δημοκρατικών ελευθεριών, τη διεύρυνση του δικαιώματος ακώλυτης πρόσβασης στο δικαστήριο, αλλά και ζητήματα βελτίωσης των υποδομών και γενικότερα χρηματοδότησης της Δικαιοσύνης.

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι, ενόψει του ότι πρωταγωνιστικό ρόλο στην έκφραση των ανωτέρω αξιώσεων είχε ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, ενόψει και της ιδιότητας του ως Προέδρου της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων της Χώρας, απευθυνθήκαμε επίσημα προς αυτόν και ζητήσαμε συνάντηση εφ' όλης της ύλης με το ΔΣ του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών. Πλην όμως ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών απέρριψε σιωπηρά την αίτησή μας αυτή.

Πρέπει, εξάλλου, να τονίσουμε ότι απευθυνθήκαμε προς τον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών, και μάλιστα πολλές φορές, εγγράφως και προφορικώς, ζητώντας να συνάψουμε σύμβαση, ώστε οι διοικητικοί δικαστές να έχουν σε οικονομική τιμή πρόσβαση στην τράπεζα νομικών πληροφοριών «Ισοκράτης», πλην όμως ο εν λόγω Δικηγορικός Σύλλογος δεν ανταποκρίνεται στο αίτημά μας. Θα πρέπει να ζητήσουμε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων να συμβληθεί εκείνο με το Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών, ώστε να παρασχεθεί ελεύθερη πρόσβαση των δικαστών στην ως άνω τράπεζα νομικών πληροφοριών.

ΣΤ΄. Επιστημονικές Εκδηλώσεις

Η ελεγχόμενη χρήση ήταν μια περίοδος έντονης επιστημονικής δραστηριότητας για την Ένωση.

α) Στις 25 και 26 Οκτωβρίου 2019 συνδιοργανώσαμε με πολύ μεγάλη επιτυχία μαζί με το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, το Πολυτεχνείο Κρήτης και το Δικηγορικό Σύλλογο Χανίων διεπιστημονικό συνέδριο στα Χανιά με θέμα «Περιβαλλοντικές προκλήσεις τον 21ο αιώνα».

Εκ μέρους μας χαιρέτισε η Πρόεδρος της Ένωσης κ. Αγγελική Λαϊνιώτη, Πρόεδρος Εφετών ΔΔ. Το συνέδριο, στο οποίο παραβρέθηκαν οι Αρχές της Κρήτης (Περιφέρεια, Αποκεντρωμένη Διοίκηση, Δήμος Χανίων κ.ά.), τίμησαν με την παρουσία τους, μεταξύ άλλων, η Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας κ. Αικατερίνη Σακελλαροπούλου, ο Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας κ. Αθανάσιος Ράντος, η Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας κ. Μαρία Καραμανώφ, η Επίτροπος των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων ε.τ. κ. Ισιδώρα Παπαφράγκου, η Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης κ. Αικατερίνη Περιστεροπούλου, Πρόεδρος Εφετών ΔΔ και η Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά κ. Μαρία Κόκοτα, Πρόεδρος Εφετών ΔΔ.

Προέδρευσαν και ανέπτυξαν εισηγήσεις δικαστικοί λειτουργοί, δικηγόροι και πανεπιστημιακοί. Προσκεκλημένη ομιλήτρια ήταν η Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας κ. Αικατερίνη Σακελλαροπούλου, η οποία ανέπτυξε το θέμα «Η κλιματική αλλαγή και ο ρόλος του δικαστή». Η Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, εξάλλου, προέδρευσε στη συνεδρία «Σύγχρονες εξελίξεις στο δίκαιο προστασίας της βιοποικιλότητας», στην οποία ανέπτυξαν εισηγήσεις οι κ.κ. Ηλίας Κουβαράς, Πρωτοδίκης ΔΔ, ΔΝ («Η εφαρμογή της Σύμβασης για το Διεθνές Εμπόριο των Απειλούμενων με Εξαφάνιση Ειδών (CITES)») και Βαρβάρα Μπουκουβάλα, Πρωτοδίκης ΔΔ, ΔΝ («Η εφαρμογή της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των οικοτόπων και των ειδών στη νομολογία του ΔΕΕ και του ΣτΕ»). Περαιτέρω (κατά τη σειρά του προγράμματος), από πλευράς δικαστικών λειτουργών ο Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας κ. Αθανάσιος Ράντος προέδρευσε στη συνεδρία «Ειδικά περιβαλλοντικά ζητήματα» στην οποία ανέπτυξαν εισηγήσεις οι συνάδελφοι κ.κ. Σταματία Καλογήρου, Πρωτοδίκης ΔΔ, ΔΝ («Η αστική ευθύνη του Δημοσίου από την πρόκληση βλάβης στο

φυσικό περιβάλλον») και Βικτωρία Σπυροπούλου, Πρωτοδίκης ΔΔ («Η ενεργητική νομιμοποίηση στη δίκη των περιβαλλοντικών διαφορών ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων»), ενώ η Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας κ. Μαρία Καραμανώφ προέδρευσε στη συνεδρία «Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι στις αναπτυξιακές και χωρικές πολιτικές» στην οποία ανέπτυξε εισήγηση ο ομιλών Βασίλης Φαϊτάς. Το Συνέδριο έκλεισε με τα «Συμπεράσματα – Στρογγυλό Τραπέζι. Στο πάνελ από πλευράς δικαστικών λειτουργιών συμμετείχαν η Πρόεδρος της Ένωσης κ. Αγγελική Λαϊνιώτη, Πρόεδρος Εφετών ΔΔ και η Σύμβουλος Επικρατείας κ. Φραντζέσκα Γιαννακού.

Την Οργανωτική Επιτροπή του Συνεδρίου αποτέλεσαν οι καθηγητές κ.κ. Γεώργιος Μπάλιας και Ευπαρξία – Αίθρα Μαριά, ο ομιλών Γενικός Γραμματέας της Ένωσης και ο κ. Γεώργιος Καφφές, Εφέτης ΔΔ, Συντονιστής της Διοικητικής Δίκης. Με επιμέλεια του τελευταίου θα εκδοθεί εντός των προσεχών μηνών τόμος με όλες τις εισηγήσεις, ομιλίες και παρεμβάσεις του Συνεδρίου. Με ευγενική προσφορά των υπεύθυνων του προγράμματος LIFE NATURA THEMIS χορηγήθηκαν σε όλους τους συνέδρους Οδηγο για την εφαρμογή περιβαλλοντικών Οδηγιών της ΕΕ.

Την Παρασκευή 25/10/2019 πριν από τη έναρξη του Συνεδρίου η Ένωση διοργάνωσε ενδιαφέρουσα ξενάγηση στο Αρχαιολογικό Μουσείο Χανίων και περιήγηση σε ιστορικά κτήρια και σε βυζαντινά μνημεία στην παλαιά πόλη των Χανίων. Την Κυριακή 27/10/2019 η Ένωση οργάνωσε μονοήμερη εκδρομή στο Ρέθυμνο (όπου έγινε και ξενάγηση) στην οποία συμμετείχαν πολλοί συνάδελφοι.

β) Η Ένωση Διοικητικών Δικαστών συμμετείχε, εξάλλου, στο Διεθνές Διεπιστημονικό Συνέδριο που διοργάνωσε η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.) στην Αθήνα με θέμα «Δημόσιες συμβάσεις – Κρίσιμα θέματα και νεότερες εξελίξεις στην ανάθεση-εκτέλεση και δικαστική προστασία». Το Συνέδριο, το οποίο χρηματοδοτήθηκε με ευθύνη της διοργανώτριας Ανεξάρτητης Αρχής, πραγματοποιήθηκε σε αίθουσα συνεδρίων κεντρικού ξενοδοχείου στις 21, 22 και 23 Νοεμβρίου 2019.

Την έναρξη του Συνεδρίου, το οποίο τελούσε υπό τη Αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας, κήρυξαν την Πέμπτη 21 Νοεμβρίου 2019 με τις ομιλίες τους ο Πρόεδρος της διοργανώτριας Ανεξάρτητης Αρχής κ. Γεώργιος

Καταπόδης, δικηγόρος, ΔΝ και η Πρόεδρος της Ένωσης κ. Αγγελική Λαϊνιώτη, Πρόεδρος Εφετών ΔΔ. Το Συνέδριο είχε μεγάλη απήχηση στο νομικό κόσμο (δικαστικοί λειτουργοί, δικηγόροι, πανεπιστημιακοί). Σημειώνουμε ότι, μεταξύ πολλών άλλων, από το δικαστικό χώρο τίμησαν το Συνέδριο με την παρουσία τους η Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας κ. Αικατερίνη Σακελλαροπούλου, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων κ. Δημήτριος Κωστάκης, ο Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας κ. Αθανάσιος Ράντος και η Αντιπρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου κ. Άννα Λιγωμένου. Κεντρικός ομιλητής του Συνεδρίου ήταν ο κ. Δημήτριος Ραΐκος, Πρόεδρος Δευτεροβάθμιου Διοικητικού Δικαστηρίου του Ο.Η.Ε., Πρόεδρος Εφετών ΔΔ και Αν. Καθηγητή Νομικής, τ. Πρόεδρος της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Εκ μέρους των δικαστικών λειτουργών προέδρευσαν σε αντίστοιχες συνεδρίες (κατά τη σειρά του προγράμματος) οι κ. κ. Ανδρονίκη Θεοτοκάτου, Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ε.τ., Θωμάς Παπαευαγγέλου, Σύμβουλος Επικρατείας ε.τ., Μιχάλης Πικραμένος, Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, Δημήτρης Μακρής, Σύμβουλος Επικρατείας, Αθανάσιος Ράντος, Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, Άννα Λιγωμένου, Αντιπρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Σταύρος Αναστασόπουλος, Πρόεδρος Εφετών ΔΔ, Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, ενώ ανέπτυξαν εισηγήσεις οι συνάδελφοι κ.κ. Θεοδώρα Βιτουλαδίτη, Εφέτης ΔΔ, («Καταπολέμηση διαφθοράς στις δημόσιες συμβάσεις ως προϋπόθεση ανάπτυξης – Το σύμφωνο ακεραιότητας»), Μαρία Αλεξοπούλου, Πρωτοδίκης ΔΔ, ΔΝ («Η συμφωνία περί δημοσίων προμηθειών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (Π.Ο.Ε.) και η τυπική ισχύς στην έννομη τάξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης»), Οδυσσέας Σπαχής, Εφέτης ΔΔ («Η διαιτητική επίλυση διαφορών στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων»), Νικόλαος Νικολάκης, Εισηγητής του Συμβουλίου της Επικρατείας («Ο αποκλεισμός οικονομικών φορέων από δημόσιους διαγωνισμούς για παραβάσεις δικαίου του ανταγωνισμού, υπό το πρίσμα των οδηγιών 2014/24 και 2014/25»), Ευαγγελία – Ελισσάβητ Κουλουμπίνη, Σύμβουλος Ελεγκτικού Συνεδρίου («Σύγκρουση συμφερόντων – Διαχωριστική γραμμή του φαίνεσθαι και του είναι»), Μαρίνα Παπαδοπούλου, Σύμβουλος Επικρατείας («Το ζητούμενο της σαφήνειας στις αποφάσεις της ΑΕΠΠ:

Δεδομένα και δυνατότητες»), Κλεοπάτρα Καλλικάκη, Εφέτης ΔΔ, («Απρόοπτη μεταβολή των συνθηκών στις δημόσιες συμβάσεις»), Εμμανουήλ Μιχελακάκης, Εφέτης ΔΔ («Η ματαίωση ως δυνατότητα ενός διαγωνισμού») Φραντζέσκα Γιαννακού, Σύμβουλος Επικρατείας («Ζητήματα κατά το στάδιο της παραλαβής έργων και υλικών στις δημόσιες συμβάσεις») και Αλεξάνδρα Μπαρλά, Εφέτης ΔΔ («Η δικονομική εμβέλεια του ένδικου βοηθήματος της αγωγής ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων»). Το Συνέδριο έκλεισε με τα Πορίσματα τα ανέπτυξαν οι κ.κ. Ευαγγελία Κούτουπα, Καθηγήτρια στη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Αγγελική Λαϊνιώτη, Πρόεδρος Εφετών ΔΔ, Πρόεδρος της Ένωσης Διοικητικών Δικαστών και Γεώργιος Καταπόδης, Πρόεδρος της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., δικηγόρος, ΔΝ.

Το Συνέδριο πέτυχε το σκοπό του ο οποίος ήταν η περαιτέρω εμβάθυνση στο δίκαιο δημοσίων συμβάσεων και στους προβληματισμούς εφαρμογής των οδηγιών 2014/24 και 2014/25, όπως έχουν μεταφερθεί στην εθνική έννομη τάξη με το ν.4412/2016. Οι εμπειριστατωμένες εισηγήσεις όλων των εισηγητών, οι παρεμβάσεις των προεδρευόντων και ο επιστημονικός διάλογος που αναπτύχθηκε συνέβαλαν στην ανάδειξη των πιο καίριων ζητημάτων του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων.

Την οργανωτική Επιτροπή από πλευράς Ένωσης Διοικητικών Δικαστών αποτέλεσαν η κ Θεοδώρα Βιτουλαδίτη, Εφέτης ΔΔ, η κ. Κυπριανή Νικολοπούλου, Πρόεδρος Πρωτοδικών ΔΔ, Αντιπρόεδρος της Ένωσης, ο κ. Νικόλαος Δρακόπουλος, Πρωτοδίκης ΔΔ, μέλος του ΔΣ της Ένωσης, η κ. Μαριλένα Ειρηνάκη, Πρωτοδίκης ΔΔ και η κ. Αικατερίνη Κουτσοπούλου, Πρωτοδίκης ΔΔ μέλος του ΔΣ της Ένωσης.

γ) Η Ένωσή μας, εξάλλου, υποστήριξε και συμμετείχε: i) στην επιστημονική ημερίδα που οργανώθηκε στη Θεσσαλονίκη στις 24/6/2019 από τα Διοικητικά Δικαστήρια Θεσσαλονίκης με θέμα «Διαφορές που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία στους ΟΤΑ» (την Ένωση εκπροσώπησαν η Πρόεδρος κ. Αγγελική Λαϊνιώτη, η οποία απεύθυνε χαιρετισμό, και ο ομιλών Γενικός Γραμματέας), ii) στην επιστημονική ημερίδα που οργανώθηκε στη Θεσσαλονίκη στις 23/9/2019 από τα Διοικητικά Δικαστήρια Θεσσαλονίκης με θέμα «Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Εφαρμογή του από τα Ελληνικά Δικαστήρια» (την Ένωση εκπροσώπησε ο

ομιλών Γενικός Γραμματέας, ο οποίος απεύθυνε χαιρετισμό), iii) στο Συνέδριο «Δικαιοσύνη και Κοινωνία» που συνδιοργανώθηκε από τα Διοικητικά Δικαστήρια της Θεσσαλονίκης, το Δήμο Θεσσαλονίκης και το Δικηγορικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης στη Θεσσαλονίκη στις 29 και 30/11/2019 (την Ένωση εκπροσώπησαν η Πρόεδρος της κ. Αγγελική Λαϊνιώτη, η οποία απεύθυνε χαιρετισμό, και ο κ. Παναγιώτης Δανιάς, Εφέτης ΔΔ, μέλος του ΔΣ) και iv) στην επιστημονική ημερίδα που οργανώθηκε στη Θεσσαλονίκη στις 19/12/2019 από τα Διοικητικά Δικαστήρια της Θεσσαλονίκης με θέμα «Η Ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης και η Νομολογία του ΔΕΕ και του ΕΔΔΑ» (την Ένωση εκπροσώπησε ο κ. Παναγιώτης Δανιάς, Εφέτης ΔΔ, μέλος του ΔΣ, ο οποίος απεύθυνε χαιρετισμό).

δ) Τέλος, και κατά την ελεγχόμενη περίοδο πολλοί συνάδελφοι συμμετείχαν ως ομιλητές – εισηγητές ή προεδρεύοντες σε ημερίδες ή εκδηλώσεις που οργάνωσαν τρίτοι φορείς.

Πρέπει να τονιστεί ότι η επιτυχημένη συμμετοχή της Ένωσης στην οργάνωση δύο ακόμα συνεδρίων (μετά από τη διοργάνωση τα αμέσως προηγούμενα χρόνια δύο μεγάλων πανελλαδικών συνεδρίων με ευρύτατη θεματολογία στη Λάρισα και τη Θεσσαλονίκη και τεσσάρων διημερίδων με το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο με θεματολογία γύρω από την προστασία του περιβάλλοντος), σε συνδυασμό με άλλες σημαντικές επιστημονικές εκδηλώσεις τις οποίες οργάνωσε ή συνδιοργάνωσε ή υποστήριξε η Ένωση, αλλά και την αναβάθμιση της Διοικητικής Δίκης, επιβεβαιώνουν τη θεαματική άνοδο της Ένωσης τα τελευταία χρόνια στον τομέα της προώθησης της νομικής επιστήμης και ιδίως σε αυτόν της οργάνωσης επιστημονικών εκδηλώσεων.

Ζ'. Διεθνείς δράσεις της Ένωσης

Το έτος 2019 η Ένωση Διοικητικών Δικαστηρίων συμμετείχε ενεργά σε διεθνείς δράσεις συνεχίζοντας τη σταθερή της πορεία δυναμικά στις ευρωπαϊκές δικαστικές ενώσεις. Η παρουσία δικαστών στις διαφορές δράσεις των ευρωπαϊκών και διεθνών δικαστικών Ενώσεων είναι πολύτιμη για τους συναδέλφους, δεδομένου ότι αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία να αντιληφθούμε και να εξετάσουμε πολύπλευρα και σε βάθος τις προοπτικές και τις

δυνατότητες της διοικητικής δικαιοσύνης, καθώς ερχόμαστε σε άμεση επαφή με ξένους συναδέλφους οι οποίοι αντιμετωπίζουν παρόμοιες προκλήσεις και προβλήματα με εμάς, φορτισμένα και φωτισμένα από διαφορετικά ιστορικά, πολιτιστικά και πολιτικά στοιχεία.

Κατά την ελεγχόμενη περίοδο η Ένωσή μας, μέσα από τη συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση Διοικητικών Δικαστών (ΑΕΑΔ), απασχολήθηκε ιδιαίτερα με το θέμα της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης από πολιτικές επεμβάσεις, όπως αυτό καταγράφεται στις αναφορές που απευθύνουν στην ΑΕΑΔ, χώρες όπως η Αυστρία, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Ρουμανία. Όλες οι ενώσεις διοικητικών δικαστών που συμμετέχουν στην ΑΕΑΔ είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένες είναι με την κατάσταση της δικαιοσύνης στην Τουρκία και τις διώξεις που έχουν υποστεί τούρκοι δικαστές. Προς το σκοπό της ενίσχυσης των διωκόμενων τούρκων δικαστών, απολυμένων και κάποιων εξ αυτών και φυλακισμένων, έχει δημιουργηθεί ταμείο αλληλεγγύης από την Ευρωπαϊκή Ένωση Δικαστών (European Association of Judges) υπό την προστασία της Διεθνούς Ένωσης Δικαστών (International Association of Judges). Μέσα από τη συμμετοχή μας στην ΑΕΑΔ, εξάλλου, έχουμε καταδείξει την κρίσιμη κατάσταση της δικαιοσύνης και στην Πολωνία, όπου ήδη από το 2004, η δικαιοσύνη βρίσκεται σε κατάσταση σοβαρής συνταγματικής κρίσης, καθώς εδώ και καιρό επιχειρείται η χειραγώγηση της από το πολιτικό σύστημα της χώρας. Τελευταία εξέλιξη αποτελεί το σοβαρό πλήγμα στην ανεξαρτησία των δικαστών με το νομοσχέδιο που προωθείται και κατατέθηκε προς έγκριση στα αρμόδια νομοθετικά όργανα της Πολωνίας στις 12/12/2019 με το οποίο προβλέπεται η πειθαρχική δίωξη με τη δυνατότητα απόλυσης δικαστή, σε περίπτωση που επιδιώξει την δικαστική αμφισβήτηση διορισμού ή άλλης υπηρεσιακής μεταβολής δικαστή. Μάλιστα η τελευταία αυτή εξέλιξη οδήγησε και στην έκδοση δελτίου τύπου από την ACA-Europe, (Association of Councils of State and Supreme Administrative Jurisdictions of the European Union) σχετικά με την κρισιμότητα της κατάστασης της Δικαιοσύνης στην Πολωνία, και καλεί τους αρμόδιους του κράτους - μέλους, που είναι υπεύθυνοι για τις εξελίξεις αυτές, να απέχουν από οποιαδήποτε ενέργεια σε βάρος της ανεξαρτησίας της Δικαιοσύνης και να μην χρησιμοποιούν πειθαρχικές διώξεις εναντίον δικαστών προκειμένου να καταστείλουν ανεπιθύμητες νομικές απόψεις. Στις 11 Ιανουαρίου πραγματοποιήθηκε σιωπηλή πορεία

διαμαρτυρίας στην Βαρσοβία κατά της Πολωνικής Κυβέρνησης και της διάλυσης του Κράτους Δικαίου, όπου συγκεντρώθηκαν 15.000 δικαστές (the march of 1000 robes) και στην οποία συμμετείχαν δικαστές από άλλες 22 ευρωπαϊκές χώρες, συμμετείχε δε και η Πρόεδρος της ΑΕΑJ Edith Zeller.

Τον Μάιο του 2019 πραγματοποιήθηκε στο Darmstadt της Γερμανίας η Γενική Συνέλευση της ΑΕΑJ. Η Ένωσή μας εκπροσωπήθηκε από τις υπεύθυνες διεθνών σχέσεων κ.κ. Κυπριανή Νικολοπούλου, Αντιπρόεδρο της Ένωσης, Πρόεδρο Πρωτοδικών ΔΔ και Βανέσσα Παναγιώτα Ντέγκα, Ταμία της Ένωσης, Πρωτοδίκη ΔΔ. Η κ. Βανέσσα Παναγιώτα Ντέγκα παρουσίασε την κατάσταση της ελληνικής διοικητικής δικαιοσύνης στους ευρωπαίους συναδέλφους. Ειδικότερα, τοποθετήθηκε, μεταξύ άλλων, για τη δραματική μείωση των συντάξεων των δικαστών, τις ελλείψεις σε προσωπικό και υποδομές, λόγω της μη επαρκούς χρηματοδότησης της δικαιοσύνης, καθώς και τη δυσχέρεια πρόσβασης στη δικαιοσύνη, λόγω της θέσπισης δικονομικών βαρών και υποχρεωτικών ενδικοφανών προσφυγών ενώπιον της διοίκησης για συγκεκριμένες κατηγορίες διαφορών. Στη συνέλευση συμμετείχε ως αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΕΑJ, η κ. Ευγενία Παπαδοπούλου, Εφέτης ΔΔ και Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης. Επίσης στη Συνέλευση συμμετείχε και η κ. Αικατερίνη Κουτσοπούλου, Πρωτοδίκης ΔΔ και μέλος της Ένωσης μας, ως υπεύθυνη της ΑΕΑJ για τις σχέσεις της με την ΕΑΣΟ.

Κατά τη διάρκεια της ελεγχόμενης περιόδου, στο πλαίσιο των επιστημονικών ομάδων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έλαβαν χώρα τέσσερις συναντήσεις των ομάδων εργασίας, η πρώτη για την Ανεξαρτησία και την Αποτελεσματικότητα της Διοικητικής Δικαιοσύνης, επίσης στο Darmstadt, της Γερμανίας, τον Μάιο του 2019, η δεύτερη στο Ελσίνκι της Φινλανδίας, τον Ιούνιο του 2019, για την φορολογία, η τρίτη, τον Αύγουστο του 2019, στη Λιουμπλιάνα της Σλοβενίας, για το Περιβαλλοντικό Δίκαιο, και η τέταρτη τον Σεπτέμβριο του 2019, στη Μάλαγα της Ισπανίας για το Άσυλο και τη Μετανάστευση. Στις συναντήσεις αυτές συμμετείχαν όλοι οι συνάδελφοί μας που έκαναν αίτηση. Είναι επιθυμία της Ένωσης να αυξηθεί η συμμετοχή των συναδέλφων στα σεμινάρια αυτά καθώς τονώνεται η εξωστρέφεια μας και ενημερωνόμαστε για τις διεθνείς εξελίξεις.

Εξάλλου, κατόπιν ενεργειών της Αντιπροέδρου της ΑΕΑJ κ. Ευγενίας Παπαδοπούλου επιλέχθηκε το Ηράκλειο της Κρήτης ως τόπος πραγματοποίησης της επετειακής Γενικής Συνέλευσης της ΑΕΑJ, δεδομένου ότι φέτος συμπληρώνονται 20 έτη από την ίδρυσή της. Στο πλαίσιο αυτό, η Ένωση Διοικητικών Δικαστών θα φιλοξενήσει και θα διοργανώσει τις εκδηλώσεις που θα πλαισιώσουν την επετειακή Γενική Συνέλευση. Το πρόγραμμα θα ξεκινήσει την Πέμπτη 14 Μαΐου 2020 με την ετήσια συνάντηση εργασίας της Ομάδας Εργασίας για την Ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης της Ένωσης Ευρωπαϊών Διοικητικών Δικαστών (Independence Working Group annual meeting) και την Παρασκευή, 15 Μαΐου 2020 θα ακολουθήσει η εορταστική Γενική Συνέλευση.

Τέλος, εντός της ελεγχόμενης περιόδου ξεκίνησε το FAIR PLUS Project, ένα τριετές πρόγραμμα που διοργανώνεται με φορέα τη Διεθνή Ένωση Νομικών (ICJ) και τέσσερις (4) συνεργαζόμενους εθνικούς φορείς. Από ελληνικής πλευράς, ο συνεργαζόμενος φορέας του προγράμματος είναι το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες. Η χρηματοδότηση του προγράμματος Fair PLUS Project γίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή [Δράση: European Union's Justice Programme (2014-2020)]. Οι χώρες που έχουν επιλεγεί να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα είναι η Ελλάδα, η Τσεχία, η Ιταλία και η Ιρλανδία και στόχος του προγράμματος είναι να δημιουργήσει μία δεξαμενή εθνικών εκπαιδευτών στον τομέα του ασύλου. Από ελληνικής πλευράς, και κατόπιν σχετικής επιλογής που έγινε από την Ένωση Διοικητικών Δικαστών, συμμετέχουν στο πρόγραμμα η κ. Ευγενία Παπαδοπούλου, Εφέτης ΔΔ και η κ. Αθηνά – Δήμητρα Παπαδοπούλου, Πρωτοδίκης ΔΔ. Η πρώτη συνάντηση όσων συμμετέχουν στο πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 20 και 21 Ιουνίου 2019. Επόμενο στάδιο του προγράμματος είναι η διενέργεια ενός εθνικού σεμιναρίου το οποίο θα λάβει χώρα στις 4 και 5 Ιουνίου στη Θεσσαλονίκη. Θα ακολουθήσει τον Οκτώβριο του 2020, διακρατικό σεμινάριο στο οποίο θα συμμετέχουν περίπου 15 Έλληνες δικαστικοί λειτουργοί, οι οποίοι θα συναντηθούν στη Ρώμη με Ιταλούς ομολόγους τους.

Η Χρηματοδότηση Δικαιοσύνης – υλικοτεχνικές υποδομές – αντιμετώπιση του κτηριακού προβλήματος

Κατά την ελεγχόμενη περίοδο η Ένωση ενήργησε πιέζοντας όλους τους αρμόδιους φορείς αφενός για την κάλυψη των κενών θέσεων δικαστών, δικαστικών υπαλλήλων και αφετέρου για να αντιμετωπιστεί το οξυμένο πρόβλημα των ελλείψεων σε υλικοτεχνικές υποδομές, αλλά και το κτηριακό πρόβλημα πολλών διοικητικών δικαστηρίων .

Ο Υπουργός Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Κωνσταντίνος Τσιάρας κατά την συνάντησή μας μαζί του στις 2/10/2019, ναι μεν αναγνώρισε ως υπαρκτά τα παραπάνω προβλήματα, επιφυλάχθηκε ως προς την επίλυση τους ή έστω ως προς την αντιμετώπισή τους άμεσα με επίκληση των οικονομικών δυνατοτήτων της Χώρας. Η Ένωση θα επιμένει και θα συνεχίζει να πιέζει ως προς τα παραπάνω ζητήματα.

Ειδικά ως προς το κτηριακό πρόβλημα των Διοικητικών Δικαστηρίων του Πειραιά, επειδή θεωρούμε ότι δεν επιτρέπεται να αποδίδεται η διοικητική δικαιοσύνη σε τριτοκοσμικά κτήρια, όπως το Διοικητικό Πρωτοδικείο Πειραιά, πέραν από τις ενέργειες που κάνουμε προς την κυβέρνηση, αναλάβαμε με απόφαση του ΔΣ πρωτοβουλία δημόσιας ανάδειξης του προβλήματος. Θεωρήσαμε αυτονόητα ως πλέον πρόσφορο μέσο για τη δημόσια ανάδειξη του προβλήματος την πραγματοποίηση δημόσιας εκδήλωσης επί τόπου. Ωστόσο κατόπιν άρνησης από το αρμόδιο όργανο Διοίκησης του εν λόγω Δικαστηρίου να μας παραχωρηθεί χώρος στο ίδιο το Δικαστήριο για την εν λόγω εκδήλωση, η Ένωσή μας θα πραγματοποιήσει την εκδήλωση στις 6/3/2020 στην αίθουσα τελετών του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιώς. Καλείσθε να συμβάλετε με την ενεργή συμμετοχή σας στην επιτυχία της εκδήλωσης που σκοπό να πιέσει για την επίλυση του διαχρονικού αυτού προβλήματος.

Θ' Επίσημες Επαφές - Εκπροσώπηση της Ένωσης σε επίσημες εκδηλώσεις

Κατά την ελεγχόμενη περίοδο συμμετείχαμε σε όσα κοινά - με τις άλλες δικαστικές ενώσεις - διοικητικά συμβούλια έλαβαν χώρα για διάφορα ζητήματα, συμβάλλοντας και εμείς από τη μεριά μας στην ενδυνάμωση της κοινής δράσης όλων των ενώσεων.

Στις 2/7/2019 το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης συναντηθήκαμε και ανταλλάξαμε απόψεις για όλα τα ζητήματα που αφορούν τη διοικητική δικαιοσύνη με την Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας κ. Αικατερίνη Σακελλαροπούλου.

Η Ένωσή μας, εξάλλου, ήταν παρούσα στην ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων στις 14/12/2019 στην Τακτική Γενική Συνέλευση της Ένωσης Εισαγγελέων Ελλάδος στις 8/12/2019 και στην εκδήλωση που έγινε στις 3/10/2019 στην Αίθουσα Γερουσίας της Παλαιάς Βουλής στα πλαίσια του πανελλήνιου Εορτασμού του πολιούχου των Αθηνών και προστάτη της Δικαιοσύνης Αγίου Διονυσίου Αρεοπαγίτη κατά την οποία η Πρόεδρος της Ένωσης κ. Αγγελική Λαϊνιώτη, Πρόεδρος Εφετών ΔΔ, απεύθυνε χαιρετισμό.

Γ' Διοικητική Δίκη

Τη χρονιά που πέρασε η αναβαθμισμένη Διοικητική Δίκη, το επιστημονικό περιοδικό της Ένωσης, με τη εντατική εργασία του συντονιστή της κ. Γεωργίου Καφφέ, Εφέτη ΔΔ, της Συντακτικής Επιτροπής και των επιστημονικών της συνεργατών, συνέχισε την ανοδική του πορεία. Σύμφωνα με έγκυρους παρατηρητές και δη ασχολούμενους με τις νομικές εκδότες, αποτελεί το κορυφαίο νομικό περιοδικό.

ΙΑ'. Έκδοση εφημερίδας

Κατά την ελεγχόμενη περίοδο εκδόθηκε ένα ακόμη «Βήμα των Διοικητικών Δικαστών», το πρώτο σε μορφή περιοδικού. Με απόφαση του ΔΣ το «Βήμα των Διοικητικών Δικαστών» εφεξής θα έχει τη μορφή περιοδικού και θα εκδίδεται σταθερά κάθε εξάμηνο, χωρίς να αποκλείεται η έκδοση έκτακτου τεύχους εάν συντρέξει σχετική ανάγκη.

Καλούμε τους συναδέλφους να συνδράμουν την εφημερίδα – περιοδικό της Ένωσης με άρθρα και άλλα κείμενα γύρω από τα θέματα που άπτονται της δράσης της Ένωσης.

ΙΒ' Διάφορα Ζητήματα

Η Ένωση, εξάλλου, συνέδραμε και φέτος με μια μικρή οικονομική ενίσχυση συναδέλφους που έστειλαν τα παιδιά τους σε κατασκήνωση, ενώ χρηματοδότησε (με πλαφόν) τη μετάβαση και διαμονή των διοικητικών δικαστών στην Αθήνα προκειμένου να παρακολουθήσουν την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση.

Επίσης με απόφαση του ΔΣ της 21/10/2019 χορηγήσαμε το ποσό των χιλίων (1.000) ευρώ στην οικογένεια του μικρού Παναγιώτη – Ραφαήλ, η οποία είχε συγκινήσει το Πανελλήνιο, προκειμένου να συνδράμει κατά το μικρό μέρος των δυνάμεων της στην προσπάθεια που τότε έκανε η οικογένεια να καλύψει τα έξοδα μετάβασης στις ΗΠΑ και το κόστος θεραπείας του παιδιού, ενώ καλέσαμε κάθε συνάδελφο ξεχωριστά να συνδράμει κατά το μέρος των δυνατοτήτων του για τον παραπάνω σκοπό.

Κατά την ελεγχόμενη περίοδο λειτούργησε χωρίς προβλήματα η σύμβαση μεταξύ της Ένωσης και της εταιρείας "INTRASOFT INTERNATIONAL" (Νόμος) σχετικά με τη χρήση της τράπεζας πληροφοριών.

Με πρωτοβουλία της Αντιπροέδρου Κυπριανής Νικολοπούλου τα Χριστούγεννα του 2019 εξασφάλισαμε εισιτήρια για την παιδική παράσταση "Φρικαντέλα: Η μάγισσα που μισούσε τα κάλαντα" (μουσικό παραμύθι του Ευγένιου Τριβιζά), τα οποία προσφέραμε σε 65 παιδιά συναδέλφων με τον κηδεμόνα τους.

Τέλος, με πρωτοβουλία της Ταμίας Βανέσσας – Παναγιώτας Ντέγκα, προς το σκοπό της ενίσχυσης του θεσμού της εθελοντικής αιμοδοσίας και της διευκόλυνσης – ενθάρρυνσης των συναδέλφων να συμμετέχουν ως αιμοδότες σε εθελοντικές αιμοδοσίες, το αμέσως προσεχές διάστημα το ΔΣ θα συζητήσει την ίδρυση συλλόγου αιμοδοσίας (τράπεζα αίματος) με μέλη τους διοικητικούς δικαστές.

ΙΓ'. Εσωτερική Οργάνωση – Ενδυνάμωση συλλογικών διαδικασιών

Οι δικαστές λάμβαναν και κατά την ελεγχόμενη περίοδο στις ηλεκτρονικές τους διευθύνσεις όλα τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου της Ένωσης, ενώ ενημερώνονταν για τις λοιπές δράσεις της Ένωσης, αλλά και για τρέχουσες εξελίξεις.

Στις 19/4/2019 η Πρόεδρος και ο Γενικός Γραμματέας της Ένωσης ενημέρωσαν τους συναδέλφους της Βόρειας Ελλάδας για όλα τα τρέχοντα ζητήματα στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων των Διοικητικών Δικαστηρίων Θεσσαλονίκης. Ακολούθησε ανταλλαγή απόψεων.

Εξάλλου, η Ένωση συγκάλεσε στις Παρασκευή 7/6/2019 στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων των Διοικητικών Δικαστηρίων Αθήνας ανοιχτή συνέλευση κατά την οποία οι συνάδελφοι ενημερώθηκαν για τις εξελίξεις σε όλα τα τρέχοντα ζητήματα και έγινε ανταλλαγή απόψεων.

Η ιστοσελίδα της Ένωσης, εξάλλου, λειτουργεί ανανεωμένη και εξακολουθεί να φιλοξενεί στην οικεία στήλη απόψεις συναδέλφων.

Επίλογος – Πρακτέα

Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να συνεχίσει να εργάζεται στις κατευθύνσεις της διεκδίκησης της ανάκτησης σημαντικών δικονομικών δικαιωμάτων των πολιτών, τα οποία υποτιμήθηκαν πολλαπλά τα χρόνια της οικονομικής κρίσης και της βελτίωσης των συνθηκών εργασίας και των εν γένει δικαιωμάτων των δικαστών. Πρέπει να συνεχίσει τις προσπάθειες επίλυσης του κτηριακού προβλήματος που ταλανίζει πολλά διοικητικά δικαστήρια. Και τέλος να συνεχίσει την πετυχημένη επιστημονική και διεθνή δράση της Ένωσης των τελευταίων ετών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, εξάλλου, πρέπει να ενθαρρύνει τη συλλογική δράση των διοικητικών δικαστών. Οφείλει να αναδεικνύει στην πράξη τη σημασία της Γενικής Συνέλευσης ως την ανώτερη διαδικασία συλλογικής εξέτασης των στρατηγικής σημασίας ζητημάτων που μας απασχολούν κάθε φορά.

Κλείνοντας πρέπει να επισημανθεί το εξής: Και στο παρόν συμβούλιο – κάτι που είναι απολύτως θεμιτό – υπάρχουν διαφορετικές αντιλήψεις μεταξύ των μελών του. Καθένας μας λογοδοτεί στη συνείδησή του και φυσικά σε όλους εσάς. Όσα έπραξε το Διοικητικό Συμβούλιο ήταν αποτέλεσμα του συσχετισμού εντός αυτού, της συνισταμένης διαφορετικών αντιλήψεων. Με αυτό το κριτήριο πρέπει να κρίνετε τα πεπραγμένα του Διοικητικού Συμβουλίου την περίοδο που πέρασε.

**Βασίλης Φαϊτάς, Εφέτης ΔΔ, Γενικός Γραμματέας της Ένωσης
Διοικητικών Δικαστών.**